

en Vebreidelse, fom jeg ikke her i Thinget, men udenfor Salen har hørt fremsætte dertimod. Man har sagt: dette Lovforslag gaaer omtrent ud paa det Samme, som for nogen Tid siden tilfjgtes i Frankrig, nemlig en Regjeringsforanstaltning, ifølge hvilken de velgjørende Stiftelser faste Eiendomme skulde sælges, der vakte Opinionen i meget høi Grad imod sig, og som udeblev; men denne Foranstaltning gik først og fremmest ud paa, at alle velgjørende Stiftelser skulde af med Alt, hvad de havde af faste Eiendomme, og dernæst, at den Capital, som indkom ved Salget af de faste Eiendomme, ikke skulde overlades til de vedkommende Stiftelser, men indbetales til Statskassen, som derfor skulde give rentebærende Papiirer; — det er jo imidlertid Noget, der slet ikke er tilfjgt ved det foreliggende Lovforslag. Her tales jo ikke om at fratage de offentlige Stiftelser deres faste Eiendomme, her tales jo heller ikke om at fratage dem Raadigheden over den Capital, som kunde indvindes ved Salget af de faste Eiendomme, men her tales om at afhænde en Deel af deres faste Eiendomme og lade Stiftelserne beholde Capitalen derfor; der er altsaa en stor Forskiel mellem den i Frankrig tilfjgte Foranstaltning, som udeblev, og det, her er foreslaet. Idet jeg nu gaaer over til selve Forslaget, skal jeg først og fremmest omtale Titlen. Jeg har med stor Opmærksomhed hørt paa det udsørlige Foredrag, som den ærede Cultusminister paa Justitsministerens Begne holdt; hvad jeg fik ud deraf var væsentlig det, at man maatte tage sig ivare for Loven, fordi den ikke var tydeligt affattet og kunde give Leilighed til en fællagtig Fortolkning. Jeg maa nu tilstaae, at min Erfaring har lært mig, at ikke blot hele Love, men ogsaa enkelte Paragrapher kunne være Gjenstand, for en saa vidtgaaende Fortolkning, at jeg troer, der er al Opsørdning til at søge at indbringe saa concise og klare Bestemmelser i Lovene som muligt. Jeg troer, at det Udtryk „offentlige Stiftelser“ i Titlen ikke er heldigt. I daglig Tale kalde vi jo Meget „offentlige Stiftelser“, som ikke er det; jeg skal imidlertid ikke forlænge Forhandlingerne ved nærmere at udvikle dette, da det er tilstrækkelig paaaget af den ærede Minister. Naar det

endvidere i Titlen hedder „Afhændelsen af offentlige Stiftelser og beneficeret Gods“, saa menes der upaatvivlelig Bøndergods, Faste-gods, thi Lovens Indhold viser jo, at der ikke er Tale om at sælge Skove, Hovedgaarde, Møller eller andre faste Eiendomme, som disse Stiftelser kunne have; jeg holder mig forvisset om, at de ærede Forslagsstillere kun have meent Bøndergods, og jeg har ikke villet undlade at antyde, at jeg ikke troer, det er correct at sætte „Gods“, naar man kun mener Bøndergods. Jeg skal endnu kun tillade mig at hensele Opmærksomheden paa § 8, den Paragraph, som omhandler Taxationerne. Det siges i § 8, at de Taxatorer, der skulle udnævnes, udnævnes een af Ministeriet, een af Stiftsøvrigheden og den Tredie af „Bonden“. Forinden jeg gaaer videre, skal jeg bemærke, at det er mig paa-faldende, i et Lovforslag, som Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har været med at affatte, at finde Ordet „Bonden“; — der er forøvrigt heelt igjennem talt om Fæster og Leier, men ikke om „Bonden“, og at dette Udtryk nu er blevet brugt paa dette ene Sted, er for mig et Tegns paa, at der mellem de Flere, der muligviis have været med at affatte Forslaget, dog er Noget, der erkjender, at Bøndestanden endnu eksisterer og ikke er feiet ganske bort ved hvad der hidtil er skeet. Jeg skal med Hensyn til Valget af disse 3 Taxatorer tillade mig at bemærke, at Hensigten dog vel er den at skaffe Taxatorer tilveie, som deels ere istand til at bedømme Værdien af den Gjenstand, hvorefter der er Tale, og som tillige ere upartiske ved Bedømmelsen deraf. Sætte vi nu det Tilfælde, at der mellem den af Ministeriet og den af Stiftsøvrigheden udvalgte Taxator opstod en Meningsforskjellighed med Hensyn til Værdien af en af de Eiendomme, der skulle taxeres, og Spørgsmaalet altsaa skulde afgjøres af den Tredie, af den, der er valgt af Bonden, den Mand, der maaskee selv skal kjøbe, saa forekommer det mig, at man, uden at træde den Mand, der repræsenterer Bonden, og som i de fleste Tilfælde vil være en Mand, for hvem sige Taxationer ville faae en stor Betydning, for nær, kan sige, at han ikke vil være upartisk, — han kan ikke være det. Vi bede hver